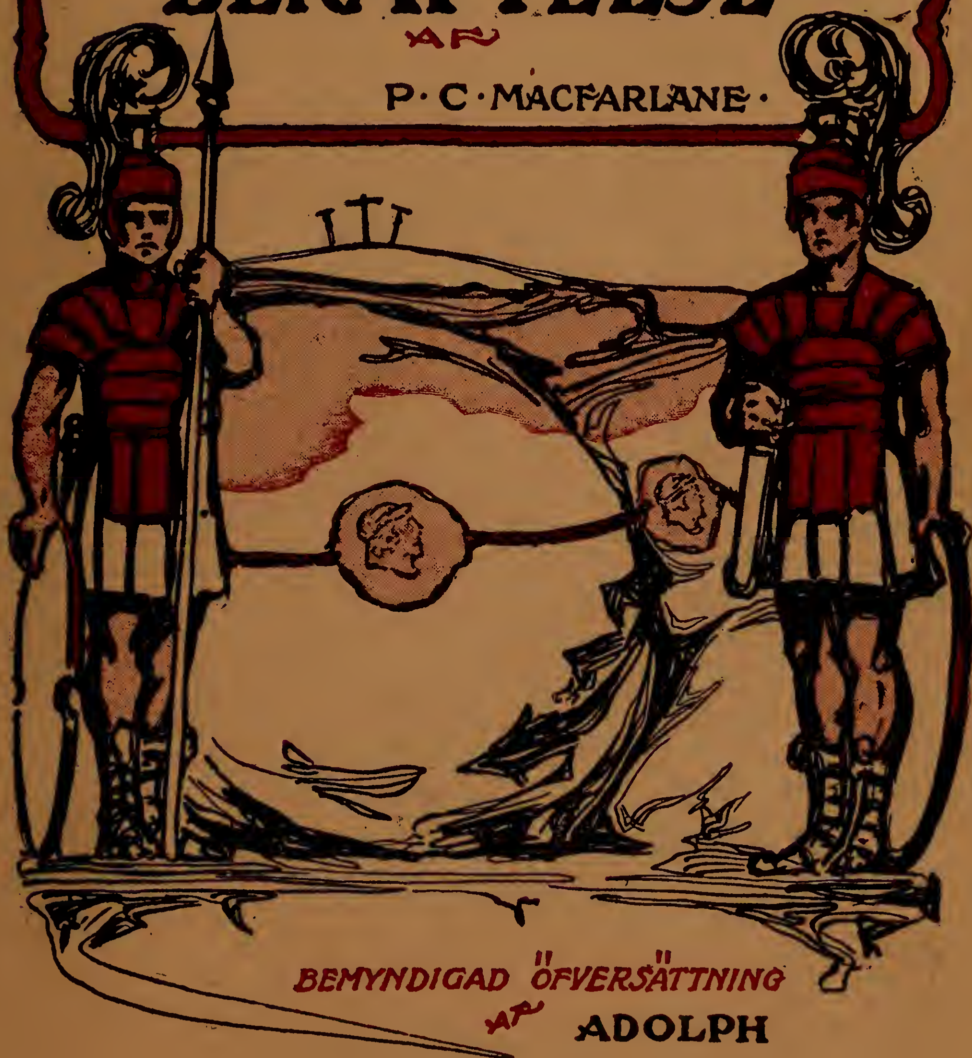
HÖFVITSMANNENS BERÄTTELSE

AF

P·C·MACFARLANE·

BEMYNDIGAD ÖFVERSÄTTNING
AF ADOLPH

Svea Press,
274 Main St., Worcester, Mass.

HÖFVITSMANNENS BERÄTTELSE

AF

P. C. MACFARLANE

BEMYNDIGAD ÖFVERSÄTTNING AF

ADOLPH

> "Men äfven mycket annat finnes, som Jesus har gjort; och om detta, hvart och ett för sig, skulle uppskrifvas, tror jag, att icke ens hela världen kunde rymma de böcker, som skulle skrifvas." Joh. 21: 25.

PRIS 35 CENTS.

Rev. A. Liljengren, Box 52, Crompton, R. I.

Tillhandahålles i hvarje välförsedd bokhandel.

7,000-8 10

OFFICE OF
FLEMING H. REVELL COMPANY
PUBLISHERS
IMPORTERS
BOOKSELLERS

TELEPHONE 6493 / 6494 GRAMERCY
CABLE ADDRESS "REVELL"

NEW YORK, 158 FIFTH AVENUE
CHICAGO, 80 WABASH AVENUE
TORONTO, 25 RICHMOND STREET, W.
LONDON, 21 PATERNOSTER SQUARE
EDINBURGH, 100 PRINCES STREET

G. EDGAR BRIGGS, MANAGING DIRECTOR, N. Y. HOUSE

NEW YORK Nov. 14th, 1910

Rev. A. Liljengren,
Box 52,
Crompton, R. I.

Dear Sir:-

Replying to yours of the 11th. We would be willing, on our part, to grant permission for the translation into Swedish of Mr. Macfarlane's CENTURION'S STORY provided the same is copyrighted in our name and no permission be given to issue other than your own edition, without our further consent. However, as the author's rights would require to be considered, you will need to obtain these from Rev. P. C. Macfarlane whose address is 3009 E. 7th St., Kansas City, Mo.

Sincerely,

FLEMING H. REVELL COMPANY

F. J. BANNISTER, TREAS., KANSAS CITY, MO.
Directors
C. C. CHAPMAN, - - FULLERTON, CAL.
GEORGE F. RAND, - - BUFFALO, N. Y.
R. H. STOCKTON, - - ST. LOUIS, MO.
J. H. ALLEN, - - ST. LOUIS, MO.
BURRIS A. JENKINS, KANSAS CITY, MO.
ROBERT G. FRANK, - - LIBERTY, MO.
FRANK NASE, - - - SEATTLE, WASH.
NOTE—THE OFFICERS AND DIRECTORS TOGETHER CONSTITUTE THE EXECUTIVE BOARD

PUBLISHING THE MONTHLY MAGAZINE
Christian Men
GENERAL OFFICES, R. A. LONG BUILDING
Kansas City, Missouri

Secretaries
P. C. MACFARLANE, GENERAL SECRETARY
E. E. ELLIOTT, ASS'T SECRETARY, KANSAS CITY, MO.
J. K. SHELLENBERGER, FIELD SEC'Y, WOOSTER, O.

November 30, 1910.

Rev. A. Liljengren,
Crompton, Rhode Island.

My Dear Sir:-

I have your letter of November 15th, asking for permission to trnaslate "THE CENTURION'S STORY" in the Swedish Language.

I should be very happy to see this done and as to the details of permission and arranging for protection of copyright, etc., I would refer you to my publishers, the Fleming H. Revell Co., 158 Fifth Ave., New York, with whom you are already in correspondence and to whom I have written.

Yours faithfully,

P C Macfarlane

PCM-H
FHRCo.

OCH NÄR HÖFVITSMANNEN SÅG DET SOM SKEDDE, PRISADE HAN GUD OCH SADE: FÖR VISSO VAR DENNE EN RÄTTFÄRDIG MAN. Luk. 23: 47.

Öfversättarens förord.

Föreliggande skildring bjuder på en vandring i sällskap med den lidande Kristus till Getsemanes örtagård och till Kaifas' rådsal, och därifrån får du följa den törnekrönte till Pilati domstol samt fortsätta färden till Golgata höjd för att bevittna den stora händelse, som kompletterar den evangeliska berättelsen. Försoningsverket var fullbordadt när Jesus böjde ned hufvudet och ropade: "Det är fullkomnadt!" men fortsätt din färd ännu några steg oeh betrakta det gudomliga erkännandets sigill på försoningsoffret uppståndelsedagen, när den hvitklädde ängeln rullar stenen från grafven, där Jesus låg.

På ett målande och lifligt sätt skildrar "HÖFVITSMANNENS BERÄTTELSE" dessa tragiska händelser, samt meddelar de historiska detaljerna ordagrant från evangelierna, och däri skiljer den sig från förut skrifna böcker i samma ämne, hvilket ju ger en större sakgaranti åt berättelsen.

Under öfversättningsarbetet hafva vi fördjupat oss i denna skildring, och vi kunna tryggt säga, att ingen kan läsa denna gripande berättelse utan att få en bättre kännedom om Kristi lidandes historia, en större tillit, en sannare tillgifvenhet och en djupare kärlek till Kristus.

ÖFVERSÄTTAREN.

Jan. 1 1911.

HÖFVITSMANNENS BERÄTTELSE.

I. *Korsfästelsen.*

Sergius, höfvitsman för nionde legionen, till prefekten Markus. Hälsningar:

Och nu, ädle Markus, har jag något att skrifva till dig om, som skall komma dina patriciska ögon att vidga sig af förvåning. Markus, denna dag har jag sett en man. Skrif ned det på din tafla: "Sergius har sett en man." Och erkänn inför dig själf att fast du legat i läger i Gallien och i Britannien och jagat skytherna öfver de namnlösa slätterna på andra sidan Pontiska och Kaspiska hafven, och själf blifvit jagad af den där rasande truppen baktrier, som var nära att taga ditt lif samt mitt i vår mest olyckliga strid bortom Eufrat har du — erkänn det — aldrig sett en man; ty jag svär vid alla Roms gudar, att det aldrig funnits mer än en, och för en timma sedan såg jag honom dö.

Och ett sådant tillfälle att söka efter en man! Sant, dessa judar kunna fostra krigare, det kunna de bäst intyga som kämpade med mackabeerna, men denne man var ingen krigare. En lärare, Markus, tänk dig! En predikant och en undergörare, som ej är van vid att svänga svärd, utan ord — gästande hos de i långa mantlar stoltserande fariséerna vid måltider, disputerande vid hvarje vägkant enligt hebréernas barbariska sätt att argumentera — en slags religiös Esculapeus, botande de sjuka. Somliga påstå, att han till och med uppväckt döda. Och om detta är sant, så har han nu framför sig betinget att uppväcka sig själf, ty det är endast en kort stund sedan jag förpassade honom in i en i klippan huggen graf, med Ceasars sigill på dörren.

Ceasars sigill! Jag böjer mig i vördnad för vår store Ceasar, vår gudomlige Tiberius. Men, ack, hvilket gyckelspel att sätta Ceasars sigill på en graf! Jag försäkrar dig, att jag såg dödens blåa insegel pressadt på mannens läppar, och jag känner det inseglet. Har jag icke sett det tryckt på hundrade — på tusende — på ett oräkneligt antal mäns läppar? På kvinnor, som härjarens svärd nedhuggit; på barn, som svultit ihjäl när fiendtliga härar farit fram öfver landet likt en förödande eld, och hungersnöd och matthet förtorkat mödrarnas bröst? Jag har sett det grad för grad utvecklas, då naturen återfordrat sitt lån tills döden inträffat och hundarna slagits om benen och maskarna borrat sina irrgångar genom den döda lekamen, och jag upprepar, hvilket gyckelspel! Hvilket kejsarnes eller gudarnas sigill är hälften så mäktigt att hålla en man i sin graf som den naturens orubbliga ordning, som under smärta och sorg framtvingar lifvet och sedan söndermal det igen under smärta och kval. Ceasars sigill att förvara de döda!

Likväl, när jag skrifver dessa ord och stannar för att håna människans af naturen bestämda öde, om någonsin naturen skulle hålla sorgekväde öfver en af sina varelser och alla klippor och berg och träd och glänsande haf och hviskande vindar och mullrande åskor och alla de obebodda oändliga sträckorna af universium med en röst utropa: "Kom tillbaka, kom tillbaka, o människa, och lef ditt lif och utför dina gärningar bland oss," så vore det öfver denne man, Jesus.

Det är nämligen om honom, Jesus Nasaréen, som jag skrifver. Du känner till honom redan förut genom vår gamla vana att nedteckna och för hvarandra meddela det märkliga, som vi se och höra. Du erinrar dig, att jag en gång antydde, att han var, enligt ryktet, en äfventyrare och en dåre.

Att börja med, så tycka icke prästerna om honom. Han är i besittning af ett förstånd som skär som en knif, en tunga som sårar när den träffar en skurk. Han har större förmåga att blotta en humbugsmakare än någon jag någonsin känt, och därför faller han ej prästerna i smaken. Men, vid alla gudar, mannen var modig. Han fruktade hvarken himlen eller jorden eller helvetet, och när han uttömde sig öfver dessa prästerliga åtlar, krympte deras fjädrar. Jag bedyrar, att han med blotta ord svedde dem som kocken en fågel. Några lösryckta ord ur hans mun gåfvo anledning till den mot honom framställda beskyllningen, att han sträfvade efter att bli en konung likt Ceasar, och så kommo de bittra prästerna därmed till Pilatus. Du känner vår vördige landshöfding, som, skulle han få läsa detta, skulle hysa ännu mindre kärlek för mig än han gör nu, och Gud vet, att det är redan nu obetydligt nog. Pilatus skulle sälja blodet i ådrorna på sin kejsare för ett gifvet pris för gifven kvantitet, om han därigenom kunde lugna detta folks ledare, medan han prässade ur landet dess must och dess fetma. Det var därför lika lätt att från Pilatus få befallning att gripa honom som det är att få ett botemedel för ett ondt öga från en läkare. Den där klumpiga tempelvakten skulle gripa honom, men jag har befallning att med en vaktafdelning bevaka polisen.

Det skedde nattetid, lugnt och stilla äfven om man ej kunde säga hyggligt. Två orsaker bidrogo därtill. En var den, att dessa lömska präster icke kunde samla mod nog att börja sitt företag vid dagsljus, och den andra var den, att Pilatus är en slug gammal kråka som visste lika väl som judarna att det skulle föranledt upplopp att gripa honom vid middagstid och vid höjdpunkten af hans popularitet, omgifven af en stor hop gapande beundrare och ingen skulle kunnat säga hvar ett uppror bland dessa judar skulle stannat. Vi begåfvo oss därför om natten till en torr dal kallad Kidron och upp för den ojämna sluttningen af det

berg, som benämnes Oljeberget. Det var hans plägsed att om nätterna draga sig tillbaka till dessa skyddade ställen, som bjudas under hägnet af oliveträden, hvilka utbreda sig öfver sluttningen. Till det ställe, där han ensam plägade tillbedja den hebreiske guden, hvars sändebud han påstod sig vara, vägledde oss en af hans egna, en hund kallad Judas. Kanske det var svärdens rasslande mot rustningen eller brynandet af en fågelnäbb mot klippan, som uppenbarade vår ankomst, ty vi gingo tyst nog, det kan du vara viss om, och af alla fega stackare, i hvilkas bröst fruktan härskar, är denna lömska hop kallad tempelpräster sämst. Hvad det nu än var, så kände sällskapet till vår ankomst. Och jag, som, fast i de sista leden, kanske har ett skarpt öra för sådant, hörde den lugna befallande stämman af en anförare, talande till sina efterföljare. Det var en liten skuggrik plats, mörk som självfva dödens grotta; men plötsligt stannade vi alla i tyst förväntan. Just framför oss i skuggan hördes röster, som icke kommo från några af de våra. Då höll en förskrämd präst upp sin fackla, och jag såg en syn. En skrämd jagad hop af män till bakgrund och framför dem en gestalt — nej, ingen gestalt, ett anlete; och likväl visade hufvudets ädla hållning, de vördnadsbjudande dragen, och den fullständiga själfbehärskningen, som bjärt framträdde, och ansiktet, på hvilket mina ögon hvilade, förvissade mig att det var en verklig person, som stod framför mig. Det var intet andeväsen. Ansiktet kan jag ej beskrifva, ty hvarje drag syntes så fullkomligt att det sammansmälte med de öfriga till en fullkomlig karaktär. Panna och ögon och mun såg jag, och vågigt hår och skägg nog samt tjocka ögonbryn, men intet drag framträdde för sig — alla uppgingo i karaktären och i ansiktet som ett helt och i hela väsendet af en man, som själf tycktes höjd öfver alla detaljer, öfver allt. Då rann mig i minnet alla kungliga själar jag sammanträffat med. Onones, parthern; Leontes, thrakern, samt den store tyske höfdingen, som vi sågo stupa

i den lilla drabbningen bortom Donau. Dessa trenne män vandrade fram genom min inbillning denna dag som gudaväsen. Icke Zeus själf kunde vara mera furstlig än dessa, likväl såg jag nu i det dunkla ljuset från den flämtande facklan, sparsamt upplysande hans ansikte, en oförklarlig glans som tycktes hvila på hans hår, *en*, som utplånade dessa män ur mitt minne. Där stod han i skuggan, och likväl var hans ansikte strålande, ljusare, svär jag, än den samlade glansen af de matta facklor, som de fega prästerna höllo öfver honom. "Hvem söken I?" frågade han med den lugna röst, som föreföll mig besitta en värld af styrka i sin ton och klang och, så hjälpe mig Jupiter, om icke hela den skygga bundten, som var så djärf att gripa honom, icke stod där med skälfvande läppar, mumlande otydliga ord. Jag lyssnade till dess att jag kände såsom en rysning genomfara skaran. Från min plats i bakgrunden, svarade jag med den afsky för veklingarna, som jag kände i mitt sinne, så aktningsfullt jag kunde: "Vi söka Jesus, Nasaréen." Han tog ett steg längre fram i cirkeln, där ljusen brunno allt ostadigare från det ömkliga skälfvandet af deras händer, som höllo dem, och så sade han med samma underbara stämma, hvilken påminde mig om dånet från ett aflägset vattenfall: "Det är jag."

När mannen yttrade dessa orden, föllo dessa legodrängar till marken i rader precis som om de nedmejats af en lie. Är jag feg? Nej, du vet att jag ej är det; men när han hade slutat tala, låg jag på mina knän. Jag sade, att jag ej var feg. De andra föllo inför hans ögon ty hans blick sopade dem likt en flammande eld, emedan de voro förrädiska skurkar. Jag föll ned på mina knän i beundran för mannen. Men då jag såg på honom, tycktes konungslikheten småningom aftaga. Det där utseendet af själfmedveten hög börd och majestät drogs delvis tillbaka i hans drag. Någonting framskymtade som från en man som *kunde* handla, men som han ej *ville* utföra det han var mäktig att

göra. En gång, berättas det mig, då en kvinna trängde sig fram till honom och vidrörde mantelbrämet för att blifva helbrägda, yttrade han: "Jag kände, att kraft gick ut från mig." Nu såg det ut som om hans kraft ingick i honom utifrån. Till och med de fega märkte förändringen. Och den lömske hunden Judas skilde sig från den försåtliga gruppen och gick fram, sägande: 'Hell dig, Rabbi," och kysste honom på pannan. Från den stunden blefvo uslingarna modiga. De svärmde kring honom likt schakaler och började begabba honom — en behandling som jag ej tillåter någon fånge i min vård, men innan jag hann uträtta något, hade en groflemmad galileisk jätte svängt en rostig fiskarknif, som han drog fram från sin gördel, med sådan häftighet, att Malkus, den fege anföraren för det fega packet, förlorat sitt öra. För ett ögonblick förvandlades igen fången till en kung. Med ett enda ord tillrättavisade han galiléen samt förbjöd honom att använda sitt svärd. Hans efterföljare sågo med bestörtning på det hela. Förskräckelse grep dem. När deras Mästare förbjöd dem vara modiga, så blefvo de också rädda och skingrades i mörkret, gripna af förfäran. Samma ögonblick vidrörde Jesus själf med en hastig rörelse af handen Malkus' öra, och jag, som samma ögonblick rusade fram, intygar på fullaste allvar, att såret på Malkus' hufvud försvann som hade det aldrig funnits till.

Behärskande min bestörtning, befallde jag ordning och beredde sällskapet för färden tillbaka till templet, öfverlämnande åt den prästerliga polisen, enligt befallning från Pilatus, att föra kommando.

Jag väntade att hundarna skulle föra honom till templet, där de allmänna förhören höllos, men nej. När vi uppnådde staden, smögo de sig i väg till den där ulfven Hannas' hus, hvars måg, Kaifas, är öfverstepräst. Hannas for omkring likt en påfågel, hans vredgade ögon glimmade likt en orms. Nasaréens händer voro bundna på ryggen, men han stod skön och reslig med en ädel hållning och be-

svarade okvädingsorden af den i prästerlig skrud förklädde räfven med frimodighet och värdighet. En af schakalerna slog till honom för hans svar till Hannas. Då skulle du ha sett Nasaréen. Hans öga återfick sin glans; hans kinder glödde, och jag kunde hafva med ed bekräftat, att han var en kung när rodnaden öfver den sårade värdigheten steg mot hans tinning. Han fäste sina ögon, som tycktes vara i brand, på mannen och sade: "Har jag talat orätt, så visa att det är orätt; men har jag talat rätt, hvarför slår du mig?" Mannen slank undan och då Hannas såg, att han intet kunde uträtta, sände han honom till Kaifas, sin käre förslagne måg, en hungrigare ulf än till och med gamle Hannas, om en sådan verkligen kan finnas. Ryktet att profeten var fängslad spred sig som en löpeld öfver staden och många af de skriftlärda och fariséerna och de äldsta hade infunnit sig. Jag kunde ej få det hela klart för mig, ty sådant där tröttar mig, men jag förstod, att alla ljögo som grekiska köpmän, och i trots af all lögn, så slutade det hvarje gång med profetens fullständiga seger. Jag önskar, Markus, att du kunde ha sett honom och hans upphöjda hållning, som gränsade nästan till hån, men icke fullständigt, ty i hans ansikte lästes tålamod och kärlek. Du känner vårt romerska förakt för svaghet och pjunk, och understundom likställa vi öfverseende med svaghet, men jag bedyrar för dig, denne man var tålig och på samma gång fast som en klippa. Jag är ej vidskeplig. Jag har sett bakom kulisserna hvarje prästerligt bedrägeri, som religiösa bedragare spelat och mitt goda svärd har ransakat hjärtat på en eller två af dem, men likväl leddes jag att tro på denne man ju mer jag såg af honom. "Hvadhelst han är," sade jag till mig själf, "han är ingen magiker." Jag erinrar mig hvad som hände i örtagården, på berget och, vid Zeus, jag tror att det var inom hans makt, att slå hvarje anklagande öga med blindhet och hvarje lögnens tunga stum och likväl bidade han sin tid till dess att förhöret var nära slut, då

Kaifas framställde någon fråga, som djupt uppskakade honom, och snabbt som blixten svarade han något om Människosonen och härlighetens skyar. Jag uppfångade icke allt, kanske, ej heller fattade jag betydelsen däraf, men dess verkan var som att kasta ett getingbo i en folkhop. De gamla gråskäggiga reste sig på tåspetsarna och tjöto och uttalade så förskräckliga ord i religiösa fraser och demonstrerade sitt hat med knutna näfvar på ett sätt, som jag ej trodde kunde vara möjligt. Gamle Hannas, som eggade upp Kaifas, ref sin linneklädnad från ofvan till nedan och flera af de andra gjorde på samma sätt. Den unge mannen omgaf sig med en mur af majestät och höghet, framkallad af det rena inflytandet af hans manlighet och hans starka oskuld, och jag väntade, att han skulle komma dem alla att vika för hans närvaro och som en fri man vandra sina färde.

Men hans tal, hvadhelst det nu var, kom dem att gläfsa som rasande ulfvar, och de började ropa: "Döda honom, döda honom!" Hopen trängde honom nära och slog honom med knutna näfvar samt spottade på honom. En oblyg man kastade ena hörnet af sin mantel öfver hans ansikte, så att han icke kunde se. En annan slog honom med flata handen och en tredje ropade: "Om du är Kristus så tala om för oss, hvem som slog dig?" Då trängde jag mig fram till folkhopens midt. Och som oväsendet upphörde med min ankomst, såg han på mig med en blick af tacksamhet. Hans näsborrar voro stundom vidgade och understundom föllo hans långa lockar öfver den sargade kinden, under det att han slets af öfverväldigande känslor, som kommo hela hans gestalt att skaka. Återigen, medan jag stod där, möttes våra blickar. I hans ögon var en glimt af igenkännande som om jag gjort honom en tjänst och i mina, antar jag, var den häpnad afmålad, som jag kände i min själ. Han svarade med ett ord: "De hafva ingen makt öfver mig, om det ej vore dem gifvet af min Fader." Hvem hans Fader var

förstår jag icke. Först trodde jag, att det var någon af gråskäggen, men det tror jag icke nu.

Emellertid hade daggryningen nu inträdt, och jag beslöt att föra fången inför Pilatus, så att han kunde straffas enligt lagen, om han var skyldig till någon öfverträdelse, och icke längre jagas likt ett villebråd. Hans fiender hade fattat samma beslut. Det framgick, att de ville döda honom, och innan detta kunde äga rum, måste de ha Pilati bekräftelse i saken, och utan mitt ingripande förde de honom till Pilati residens. Jag varnade Kaifas, att om de vidare misshandlade fången, så skulle jag taga honom ur deras händer. Kaifas och Hannas rynkade skönt på pannan, gifvande nästan tillräcklig anledning att slå ihop deras hufvuden, ett nöje jag hoppas få endera dagen.

Då vi vandrade framåt mot Pilati hus, såg jag mig tillbaka, och det föreföll mig, som om hela Jerusalem följde oss efter. Gatan var packad. Folk sprang fram öfver hustaken och från den nedre delen af staden hördes samma oväsen och virrvarr, som jag en eller två gånger förut hört, när oväder nalkats, och jag kände i mina ben, att en stor tragedi var oundviklig. När vi uppnådde Pilati hus gjordes uppehåll och mycket nickande och skakande af de hvita hufvudena förekom. Det tycktes mig, som om detta vore en stor dag för dessa kreatur, och som om de icke ville orena sina heliga kläder genom att inträda i en romares hus. Jag afgjorde deras tvekande genom att föra fången in på gården. Pilatus känner judarna väl. Han har reda på deras fördomar och känner deras passioner och läser dem som en öppen bok, därför trädde han ned från domstolen och gick ut på verandan och ställde sig bredvid juden. Hannas och Kaifas och andra rabblande rabiner och skriftlärda slöto sig kring honom i en halfcirkel, och på stenläggningen trängde sig folket bakom. Jag posterade ett par män bakom dem med spjuten färdiga, men förmådde ändå knappast att hålla folkhopen från att krossa dem mot väggen. Det var häp-

nadsväckande att höra anklagarna ändra ton inför Pilatus. Allt pratandet i Hannas' hus rörde sig om lag och lära och uppenbarelser och dylikt nonsens. Men, ack! nu framträdde de och anklagade honom för att vara en fiende till Ceasar, en som gjorde sig själf till konung och vägrade betala skatt. Under tiden hade Pilatus sändt Jesus in i palatset, och han lyssnade till klagomålen. Så gick han in för att själf tala med mannen. Jag önskar att du hade sett kontrasten! Pilatus, lång, mager, krithvit i ansiktet och med det där fiskögat, som intet ser annat än guld och de där små spetsiga öronen, som intet höra utan ropet efter plundring, framför den galiléiske profeten. Pilatus var fullt en tum högre än han, men juden, o, I gudar! Hela hans själ framträdde i all dess furstliga majestät! Det hvilade ett lugn öfver hans hållning, en viss kraft i hans väsen, som gjorde honom, i mina ögon åtminstone, större och ädlare på grund af den skymf han just lidit.

"Är du judarnas konung?" sade Pilatus högdraget och väntade svar. Jag log bakom min sköld och väntade att få se bladet vända sig och fången med kunglig hållning blifva den frågande. "Säger du detta af dig själf, eller hafva andra sagt det om mig?" sade han. Pilatus kom ur fattningen och frågade föraktfullt, om han var en jude. Då svarade Jesus honom klart och tydligt, att fast han var en konung, så var icke hans rike af denna världen; och att han på grund däraf icke hade några militära eller civilla intressen. Det var klart och tydligt för Pilatus, att han var en begåfvad, djupsinnig man, fastän en drömmare, intresserad af intet utom sin lära. Därför, och emedan Pilatus var glad att få göra ett streck i prästernas räkning, märkte jag, att han beslutat rädda mannen. Strax gick han ut och tillkännagaf, att han funnit anklagelserna sakna bevis. Men de kommo strax fram med en ny beskyllning och anklagade honom för att hafva ställt till uppror i Galiléen. Pilatus gjorde nu en sidomanöver lika hastigt som

den där brottaren i Ostia, som vi höllo på vid vår senaste vadhållning. Han hade ett gammalt gräl med Herodes sedan lång tid tillbaka och här var ett tillfälle att slippa undan en obehaglig plikt och på samma gång försona sig med Herodes, ty det hände sig så, att Herodes vistades i Jerusalem vid en födelsedagsfest hos sin broder Agrippa, som han älskar lika högt som en vessla älskar fåglar, och så bar det i väg i sällskap med pöbeln till Herodes. Du vet hvad dessa höfdingar äro för slags folk. Denne Antippas har flera af den ideumeanska släktens lyten och färre af dess dygder än någon, som jag känner. Självbelåten beredde sig Herodes att gyckla med sin galiléiske undersåte, men Jesus stod framför honom med värdigt stillatigande, som likväl föreföll trotsigt och förtjänande tillrättavisning. Förgäfves sökte Herodes att få fram ett enda ord, och sedan tog han helt simpelt och groft till bruket af sin egen afskyvärda makt, och här kunde jag icke längre skydda utan måste lyda. På Herodes' befallning gjorde mina soldater spe af Jesus. De ryckte ned från väggen ett purpurfärgadt draperi, som de hängde på honom, likt en furstlig mantel, och gäckades och hälsade honom med konungslig hyllning. Sedan gaf Herodes befallning att han skulle föras tillbaka till Pilatus, iklädd den purpurfärgade manteln. Jag trodde, att Pilatus skulle gifva vika för folkets önskan, men däri misstog jag mig. Han var ännu fast besluten, att rädda honom, och efter argumentering sökte han slippa undan genom att gissla honom.

Visserligen har jag höjt gisslet öfver mången blottad rygg på kejsarens befallning, och ofta med en viss känsla af medömkan, ty säkerligen har jag en medlidsam själ, men jag bedyrar högtidligt, att aldrig tillförene har det förefallit mig mera ömkligt. Med en ståtlig rörelse med sin hand blottade galiléen sitt hvita glänsande kött för piskan. Kanske han ej var ömtåligare än andra, men den gudomliga skönheten af hans kropp var sådan, att det föreföll mig

vara synd att vanställa den. Återigen kastade de den grofva purpurmanteln öfver hans blödande skuldror, och från något håll infördes i hast en flätad krona från den lilla törnbuske, som du sett växa vid hvarje syrisk vägkant. Hårda händer pressade den ned öfver hans tinning. Ett rö sattes i hans hand i stället för spira, och soldaterna fortsatte med sin skymf tills Pilatus ansåg, att det var nog. Soldaternas rop och begabberi hördes ut till folkhopen, och, i likhet med Pilatus, trodde jag, att det tillfredsställt dem; i stället tycktes det endast ha satt deras blod i svallning.

Dessa judar förakta våra gladioatorbrottningar. Men att gissla en god man, försvarslös och hjälplös, till dess att hans kött är slaget i trasor och hans ådror tömda, är hos dem rättvisa och därtill gudomlig rättvisa. Pilatus själf gick återigen ut till pöbeln och bad för fångens lif. Han gjorde sitt bästa — det ger jag den gamle räfven erkännande för, men ulfvarna hade luktat blod; de ville se sin önskan tillfredsställd.

Pilatus gjorde ännu ett försök. Själf ledde han fången ut. En blodpöl hade samlats där gisslingen ägt rum. Hans fötter voro blodbestänkta, och för hvarje steg han tog, färgades rådsalens marmorgolf med blod. En romersk domsal färgad röd med blodet af en man, som ansågs oskyldig! Den romerska rättvisan, som en gång utgjorde vår stolthet, blir endast till åtlöje där sådana herrar äro domare, men likväl, där stod Pilatus, hans anlete eldigt, blossande och upptändt af harm. Med en lätt knuff sände han den gisslade mannen stapplande fram till balustraden. Nasaréen återvann strax sin fasta hållning. Hans skuldror lutade ej, ingen bäfvan eller fruktan syntes i hans ansikte, men hans anletsdrag vittnade om okuflig viljekraft och hvarje muskel i hans kropp spändes. Han höjde sig öfver all smärta och svaghet och den afskyvärda behandling han undergått, och stod där som typen för en man, den skönaste

jag någonsin skådat. Då, Markus, framstod vår hjälte större än någonsin, åtminstone större än någonsin förut.

"Se människan!" ropade Pilatus. "Jag finner icke något brott hos honom." Men de där skäggiga veklingarna refvo sönder sina mantlar och fyllde luften med moln af damm och smuts, som de kastade högt upp, utstötande vilda skrin och skrän af ogillande. "Bort med honom," ropade de. "Korsfäst, korsfäst! Hans blod komme öfver oss och öfver våra barn!" Då märkte jag, att Pilatus' ansikte förändrades. Under ett ögonblick af otålighet höll han på att gifva efter för dem, men samma ögonblick kom en tjänstekvinna skickad af hans hustru och hviskade något i hans öra, hvad det var, känner jag ej, men en varning, antar jag, grundad på någon slags vidskepelse, ty blekheten på hans kinder ökades och han ryckte till, som om någon stuckit honom med en knif. Åter vände han sig om och bad för mannens lif. Det var vämjeligt!

En romersk landshöfding, tiggande en pöbelhop om nåd, och likväl, vid Herkules, om jag icke haft mera mod än Pilatus visade, då han på så sätt lät sig förnärmas, så skulle jag själf hafva tiggt för denne ädle mans lif, innan jag tillåtit att hans kropp skulle slitas på korset. Ja, jag skulle på mina knän hafva bedt för hans lif. Men det hjälpte ej här. De ville ej låta sig afvisas. Pilatus blef mer och mer vankelmodig. Till sist bad han om ett tvättbäcken och vatten. Judarna rasade. Jesus såg på. Vattnet gled genom romarens fingrar och stänkte öfver golfvet, sköljande bort ett af märkena efter Nasaréens blodiga fötter. Pilatus sökte två sig själf ren från den skuld han visste skulle vidlåda honom därför att han af politiska skäl dömt till döden en oskyldig man. Markus, jag är ingen vekling. Jag kunde kanske sälja en man eller ett folk för att betrygga Roms välde, men vid min faders minne bedyrar jag, att jag icke skulle kunna hafva förmåtts att åt döden öfverlämna denne man, äfven om Ceasars tron

därigenom skulle hafva räddats från att störta samman. Pilatus har ofta förut tackat gudarna emedan han ej lidit af samvetskval och säkerligen gör han det åter.

Åt mig öfverlämnades verkställandet af korsfästelsen. De förde till mig från tornet ett kors, hvilket såg förfärligt ut: fullt af rostiga spikar, vid hvilka hängde stycken af torkadt människokött, och de ställde det i ordning för honom. Men jag protesterade, och befallde dem bringa ett högt, nytt kors. Att korsfästa en romersk medborgare var i strid mot vår nations lagar. Att korsfästa denne gudomlige man var en kränkning af universums alla lagar. Men då vi nu måste lyfta honom upp på korset, så ville vi lyfta honom högt upp emot den Gud, om hvilken han talade, och som han i sinnelag mest liknade. De till raseri uppeldade prästerna ville lägga korset på mannens rygg, och han vägrade ej att bära det. Han böjde sina skuldror för dess tyngd. Aldrig har det väl funnits ett ädlare, mera undergifvet offer! Men jag tvingade dem att stanna och låta en reslig man, hvilkens massiva skuldror kunde hafva aflöst Atlas hans börda, bära korset. Mina män kastade korset på hans rygg, och han bar det hela tiden motsträfvigt och trotsigt. Jag besvärar dig ej med afskyvärda detaljer. Utsträckandet på det grofva, liflösa trädet af den skönaste mansfigur som någonsin frambringats, hammarens dofva ljud, då grofva spikar drefvos genom köttet, känsligt och fint, fastnaglande det vid det grofva trädet; det upplyfta korset, skakningen och slitningen när det drefs ned i jorden, sträckningen af musklerna — blodet som forsade ned, bestänkande den klippiga marken! Hvilken oändlighet af suckan och tårar och outhärdligt lidande, timma efter timma från morgon till afton! Låt mig här infläta, att de hämndlystna prästernas begabberi fortgick till det sista. De mötte hans suckan och hån, hans bittra kval med smädelser och hvarje drag af hans ädelmodiga tålamod och beundransvärda manlighet och mod framstod bjärt mot

deras hårdhet och bitterhet, till fullo bevisande att en till blodigt raseri retad människa är mera hjärtlös än ett rofdjur. Det smärtade djupt min själ när jag lyfte denne man på korset, och han visste det, och med upplyfta ögon hviskade han, så att jag skulle höra det: "Fader, förlåt dem, ty de veta icke hvad de göra."

Strax därefter, så sant jag lefver, kom ett mörker öfver världen — ett underbart försvinnande af dagsljuset, och det fast inga moln voro synliga; ett slags skugga, som om vår handling den dagen — vår hemska gärning — gjort oss ovärdiga de milda strålar, som lyste för andra, men ej för oss. Det var som om vi den dagen beslöjat Guds ansikte. Medan mörkret tilltog, föll bäfvan och förskräckelse öfver alla — till dess att ett mörker vid middagen, liknande midnattens, utbredde sig, och dunklet blandades med invånarnas ängslan och bödlarnas oafbrutna skrän samt hans kval och suckan, hvars lif småningom omhöljdes af skuggorna. När hans feber tilltog, bjöd jag honom med mina egna händer en bedöfvande dryck på en isopsstängel, men, Markus, han vägrade dricka den. Denne man, förödmjukad, plågad, gisslad och hånad; nerverna slitna af smärta, kroppen i feberaktig brand och ådrorna tömda — vägrade.

Det var den ädlaste och mest hjältemodiga handling, som mina ögon någonsin skådat. Han måste lida; därför ville han lida. Medan hans kropp mattades, så bedyrar jag, att hans själskrafter ökades. Det var samma sinnelag, som jag såg i örtagården och inför Kaifas. Mannen led, emedan han valde lidandet, och icke därför, att han tvingades därtill. Jag förstår det ej; jag kunde ej fatta det, men han är den starkaste man som någonsin lefvat, ägande en större förmåga att väcka tillgifvenhet än alla historien känner. Han skulle — därom är jag förvissad — med den minsta ansträngning kunnat hafva bakom sig en armé, som kunnat sopa vår nations stolta hufvudstad i Tibern,

och likväl led han och dog i händerna på några hämndlystna män, emedan han ej ville lyfta ett finger till försvar. Han vägrade att uttala ett enda ord för att rädda sitt lif.

Markus, gestalten som hänger där i dunklet, vridande och vändande sig oroligt i ofrivilliga rörelser, ryckande och slitande i de grymma spikarna, som fasthåller den, har rannsakat min själ som ingen annan tillförene.

Markus, i min själ finnes gömmor och i mitt hjärta djup, som jag aldrig utransakat, och det finnes höjder i mitt inre lif, som jag aldrig mätt, och som jag aldrig förut drömt om. Denne mannen uppenbarade dem för mig. Är han Gud? Jag börjar att undra. Jag har sagt, att han var den ädlaste man jag någonsin sett, men under det att jag skrifver och i minnet framkallar hvad jag sett denna eftermiddag, så börjar jag ifrågasätta, om vi icke denna dag på korset dödat all världens Gud. Tvänne tvillingfrågor uppstå i mitt sinne; den ena oupphörligt omväxlande med den andra, sägande: "Han måste vara Gud, ty huru kunde en människa hafva förhållit sig som han och dö som han dog?" Den andra: "Han måste vara människa, ty huru kunde Gud hafva lidit, hvad han i dag led, och dött, såsom han dog." Men nog nu med dessa tankar och funderingar. Du tror, att jag är utom mig — kanhända jag är det. Möjligen han var det. En liten händelse, under hvilken hans människovänliga sinnelag framträdde, måste jag omnämna. När mörkret blef som tjockast trängde vi oss instinktmässigt närmare korset, ty återigen syntes den underbara glansen, som jag såg i örtagården, på hans hufvud och anlete. När vi trängde oss samman där, hörde jag en snyftning. En kvinnogestalt, stödd af en ung man, hade trängt sig nära intill. Hon trängde sig ännu närmare — jag hindrade henne ej. Nära, så nära, att hon måste hafva hört blodets sipprande när det rann ned på stenarna vid korsets fot, och när hon snyftade, såg han på henne med en blick fylld af innerligt medlidande. Nickande mot

den unge mannen, sade han: "Kvinna, se din son!" och till sonen sade han: "Se, din moder!" Modern vände sig om och sonen slöt henne ömt i sina armar och ledde henne varsamt bort. Det var hans egen moder. Han hade nu sörjt för henne. Hans fader visade sig icke. Hvem han är, kan jag ej fatta, ty i den bön han bad tycktes det, som om han kallade Gud sin Fader. Ej *en* gud, ej *Guden,* utan Gud. Och han talade till honom såsom den som är styrande makten i universum. Vid flera tillfällen talade mannen, framsägande otydliga meningar, ord som jag ej kunde fatta, och vid nionde timman dog han. Det skedde plötsligt och oväntadt. Jag hade föreställt mig, att en sådan kroppsbyggnad som hans skulle kunna uthärda två eller tre dagar, men nej, han dog. Jag har ofta sett människor dö, som du vet, och mitt vana öra uppfattade på ett ögonblick ljudet af hans sista kamp. Jag drog mig närmare — han hviskade som talade han till skuggan, som omslöt oss allesamman: "Det är fullkomnadt. Fader, i dina händer befaller jag min ande!"

En sista suck och han var död. Samma stund skakades jorden. Det var icke ett vanligt jordskalf men likväl kraftigt. Det föreföll som om jorden ryste och sedan höll sig stilla. Plötsligt gaf åter mörkret vika. Ljuset bröt fram. De milda, klara solstrålarna hvilade på gestalten på korset. Mina ögon voro fästade därpå. I döden hade kroppen fått en behaglig ställning. Den sköt lodrätt nedåt från armarna. Hufvudet var lutadt mot bröstet. Det mjuka skägget utbredde sig öfver den dödes barm, och hans långa ögonhår kysste de blå fläckar, som uppstodo under hans ögon ofvanom de marmorhvita kinderna. Hans drag voro som gjutna i vax, hvita och milda, utom på de ställen, där blodet från pannan sipprat öfver hans anlete.

Hans läppar slötos för sista gången och präglades i döden af samma beslutsamhet som i lifvet. Den nobla runda formen på hans hufvud, de behagligt mjuka lockarna

utbredande sig öfver hans skuldror — allt vittnade om den största skönhet karaktären någonsin mejslat. Men styrkan var försvunnen. Ljuset i ögat lyste ej längre. Den skimrande gloria, som jag upptäckt i hans hår och drag, hade försvunnit. öfver hans panna fladdrade håret för vinden, det var allt. En gång hade lifvet pulserat i hans kropp och hvarje nerv och hvarje fiber hade varit viljan underdånig, men var så icke nu. Han hade lugnt och majestätiskt flyttat från detta lifvet in i det okända.

Mannen — den ädlaste som mina ögon någonsin sett, var död. Och sedan mina soldater på min befallning med sina spjut granskat till och med hans hjärta, lade vi honom i grafven, en så fullständig vanställning af ett ädelt lif, som jorden någonsin skådat. Hämndlystnaden, hatet och den fega, grymma svagheten hade gjort sitt värsta. Hämndlystnaden och hatet kunde endast gå ett steg längre — de hade tagit hans lif, de kunde nu endast önska, att döden måtte behålla honom kvar, och därför satte de ett insegel på grafven. Ceasars sigill uppå dödens boning!

Lycka och framgång tillönskas dig. Farväl.

Skrifvet från Antonia-borgen, Jerusalem, i det adertonde året af Tiberius Ceasars regering och det åttonde året af Pontius Pilatus, landshöfding i Syrien.

II. *Uppståndelsen.*

Sergius, höfvitsman för nionde legionen, till prefekten Markus. Hälsningar:

Och nu, Markus, hvad skall jag säga? Ur mitt välmenta, dåraktiga hjärta skref jag till dig i Egypten, pladdrande som ett barn, om juden, som hade intresserat mig. Det var blott en flyende fantasi, trodde jag, ty jag tänkte, att jag var färdig med honom när jag afslutat brefvet till dig, men vid gudarna, nej! Om du kunde se mig nu, Markus, skulle du tro, att jag lefvat tio tusen år sedan jag sist skref till dig.

I hvilka ordalag skall en människa nedteckna, att hon skådat Guds ansikte, och på hvad språk skall hon tolka de underbara känslor, som behärska henne? Jag har sett ett ljus, som ej var solens, men likväl i klarhet öfverträffande dagsljuset i öknen. Jag känner min litenhet och min obetydenhet. Jag har rest mycket och sett mycket och det har alltid varit min sed att reflektera däröfver och samtala om dessa mina intryck, och om något varit af nog stor betydelse har jag haft för vana att meddela mig därom med sådana, som äro mig i intelligens öfverlägsna. Sådant som i början syntes mig allt för underbart och öfverstigande min kunskap och fattning, har jag till sist antingen lärt att utforska eller också har jag kommit till den slutsatsen, att det fyllt sitt rum i de vidsträckta oupptäckta vidderna, som ligga bortom gränsen för människors forskning.

Men all denna mystik och all min förvåning däröfver förefaller denna dag som intet. Ty, Markus, jag har skådat den outrannsakliges ansikte. Min själ har badat i mysterier, jag har skådat själfva världsupphofvets ande, eller kanske jag måste säga honom själf, ty anden är en man och mannen är Gud. Åtminstone förefaller det mig

så. Men ingen har undervisat mig. Om det finnes en skola eller en kult, som förutsagt gårdagens händelse — och jag tycker mig upptäcka tecken som tala därför — så har jag icke vunnit inträde i dess kretsar.

Märk, att jag skrifver till dig med vidöppna ögon; att ögonlocken icke fallit öfver mina förvånade pupiller sedan jag sett in i den lefvande judens ansikte, som jag tre dagar förut såg bunden af dödens fjättrar, iklädd svepelinnet i grafven och lika död, det intyger jag, Markus, lika död som mumierna i de pyramider, hvilka blicka öfver dina skuldror, när du läser detta. Du kommer icke att tro att jag är rubbad, utan fråga om jag korrekt återgifver fakta? Förstår jag detta fenomen? Har jag sett hvad jag tror jag sett, eller drömmer jag och jollrar utan att veta hvarom jag talar?

Låt mig därför nedteckna i kronologisk ordning hvad som händt under dessa tre underbara nätter, sedan jag sist skref, och du får bli min domare.

Att börja med lyfte vi den ädle juden från korset med blodet af den med ett spjut, som äfven genomborrat hans hjärta, uppstungna sidan stelnadt på den glänsande hvita sidan. Aftonen nalkades, och det var stor brådska bland de gamla judiska gråskäggen. Morgondagen var, syntes det, en af deras stora högtider, och dem var det ej täckeligt, att de döda skulle hänga kvar på korset öfver den dagen, och därför ville de i hast forsla in dem i grafvarna. Det bar åstad till Pilatus med dem och för mig var detta tillfredsställande, ty jag är alltid glad att befrias från dylikt beting. För att spara tid och för att uttömma min harm öfver några gapande åskådare, ställde jag några tjog af dem att gräfva grafvar midt framför korset. De skreko och protesterade, men ett slag med spjutets öfre flata sida och då och då en liten stöt af spetsen höll dem i liflig verksamhet.

Innan vi voro färdiga, kom en tjänare från den sluge

hunden Pilatus och ville veta, om juden verkligen var död. Den gamle räfven lär ej hafva tänkt på något annat än på den unge profeten allt sedan förhöret, och hans sinne har fäst sig vid några kvinnors tal, att mannen ej kunde dö, emedan han var Gud. Det var denna vidskepelse, som föranledde budet från Pilatus' hustru, som jag berättade om förut, och som kom honom att söka rädda juden. Men Pilatus är en envis hund, och sedan han en gång valt sin väg, så följer han den till dess att den vänder. Sedan han öfverlämnat mannen till döden, ville han ej nöja sig med ett halft mått; han ville hafva honom så stendöd, att om han komme tillbaka, så skulle det vara i form af en ande, ty Pilatus är en hårdnackad skurk, som vet att spöken äro farliga endast i drömmar.

"Hvad, är han redan död?" sade Pilati sändebud, en frygier, för hvilken jag alltid hyst afsky. "Han är ännu död," svarade jag.

Mannen såg förvånad ut. Må den gudomlige Tiberius förlåta mig detta skämt med en af hans värdiga landshöfdingars fruktan! Pilati tärande fruktan och misstänksamhet rörde sig ej därom, att vi möjligen icke afrättat honom, ty det visste han, att jag plikttroget öfvervakade, utan han fruktade att han ej skulle förblifva död, sedan han afrättats. Hvilken kraft utöfvade icke denne jude i lifvet, när han kunde efter sin död med fruktan jaga dem, som hatat honom samt tortera dem med en hemsk aning om, att han skulle bryta dödens insegel och åter uppträda bland folket, och utöfva en makt så stark, att troner skulle krossas i spillror och kejsardömen falla. Emellertid, udden af min skarpa satir bröts mot frygierns tjocka hufvud, och landshöfdingen fick ej kännedom om mitt skämt med hans bäfvan. Frygiern känner döden lika väl som någon, ty mord är halfva hans sysselsättning, det vet jag, och han blickade, bortom mig, mot korset på liket och blef själf öfvertygad.

Kort därpå kommo judarna från Pilatus med befallning att begräfva de döda, men en af mina grafvar var dömd att mista sitt rof, om jag icke skulle slå Hannas i hufvudet och rulla honom dit, som jag kände stark lust att göra. Bland dem som kommo från Pilatus var en rik jude, som hette Josef, som tycktes tillhöra den galiléiska sekt, till hvilken Jesus hörde. Han hade en pergamentsrulle från Pilatus, befallande mig att åt honom öfverlämna Jesu kropp för att läggas i en nyligen huggen graf i en trädgård på Oljebergets västra sluttning. Frygiern återvände också med Pilati signetring och med befallning från landshöfdingen att försegla grafven och ställa en vakt bredvid under tre fulla dagar. Det var ungefär vid elfte timman, och den långa marschen kring staden ned öfver en uttorkad bäck till dess vi nådde vägen, midt emot templet, som ledde uppför Oljebergets sluttning till trädgården, gjorde att det skred fram mot solnedgången innan grafven lycktes och förseglades.

Det var intet imponerande liktåg. Mitt halfva dussin soldater klagande öfver den dammiga vägen, fyra eller fem galiléiska fiskare, som buro den döde, denne Josef, trädgårdsägaren, och en handfull kvinnor, som talade med låg röst och sörjde högljudt. Då de tågade upp för sluttningen erinrade de sig, huru juden själf ofta tillsamman med sina lärjungar gått just den vägen för att finna hvila öfver natten i samma trädgård, där Josef nu tillredt hans graf.

Vi lade kroppen i det inre hvalfvet, och sedan jag noggrant granskat det yttre grafrummet, hvilket alltsamman var hugget från en enda solid klippa, rullade mina kraftiga krigare stenen framför dörren, där den väl passade in och öfver stenen sträckte jag ett purpurfärgadt snöre, som tillkännagaf furstlig höghet, och hvardera ändan af snöret beströk jag med vax och tryckte därpå Pilati signetring. Jag bad mina soldater att vända sig bort medan jag själf utförde den dåraktiga handlingen, ty jag visste, att de

spefulla skalkarna hånade mig, särskildt den svartbrune Stefanus, hvars spjut genomträngt profetens hjärta. Allt för ofta hade han utdelat dödsstöten för att icke veta när det var väl gjordt, och här, under det att själfva himlen log och medan kvinnornas djupa och hjärtslitande snyftningar sammansmälte i en dödskoral, aflade vi en bekännelse om landshöfdingens skamliga fruktan. Förirrar jag mig, Markus, när jag nedtecknar detta i så smärtsam detalj? Jag tror det ej, ty dessa småsaker, som då gjorde intryck på mig, bränna numera i mitt minne.

Jag stannade vid grafven till dess att vaktombytet skett, och jag såg alla beredda för natten, och sedan trefvade jag mig fram bäst jag förmådde utför den mörka dalen och uppåt längs Ängelns damm till tempelberget och därifrån till borgen, där jag, i trots af min trötthet, likväl icke kunde afhålla mig från att skrifva till dig om judens död.

Det var märkvärdigt att följande dag utöfvade lunden och trädgården på mig en underbar makt. Jag kunde ej invänta vaktens rapport utan hastade själf dit och stannade där under vaktombytet. Allt befann sig i samma skick, som då vi lämnade grafven.

Nästa dag var judarnas sabbat, och återigen befann jag mig i trädgården vid vaktombytet. "Allt väl," ljöd rapporten. "Har intet ändrats?" "Nej," svarades mekaniskt. Jag var dåraktig, Markus. Jag var förargad på dem öfver deras likgiltighet för saken. Hvarför hade intet ändrats? "Hafven I intet sett?" frågade jag. "Nej," svarade de, "utom det att några kvinnor kommo och sutto här och gräto och sörjde under natten." "Hvar äro de?" frågade jag, "jag vill tala till dem." "De hafva gått bort," svarade de. "De voro två. De kommo under natten. De hafva varit här båda dessa nätter." "Sen I inga män häromkring?" sporde jag. "Nej," svarade de mig, "inga komma."

Jag tillhörde dem, som aflösts, men jag beslutade att

själf hålla vakt den sista natten, och det är min lycka också, Markus, att jag så gjorde, ty hvilket under som skett i trädgården med sina gamla olivträd, med sina svagt droppande fontäner och med sina få och bleka blommor, det förmår jag ej berätta, men något underbart har timat, som jag nu vill söka att beskrifva för dig, min djupsinnige vän, medan det ännu är färskt i mitt minne.

Jag hann fram till trädgården på kvällen just vid solnedgången. Solstrålarna smögo sig genom de höga trädens täta grenar och föllo ymnigt på grafvens frontsida och brötos däremot i skyar af glänsande guld. Jag tyckte då, att det var egendomligt, men nu anser jag det profetiskt, när jag tänker på det bländande skimmer, som utstrålade från griften innan nästa dag randats. Jag såg på det purpurröda snöret och på Pilati sigill, men de voro oskadade. En egendomlig känsla af svaghet hos mig gjorde att jag böjde mitt öra mot grafväggen för att lyssna. Allt var stilla. Jag kunde intet uppfatta utom kölden från klippan och vällukten från de pund på pund af kryddor, uti hvilka judarna insvepte kroppen af sin högaktade döde vän. Sedan, spörjande hvar kvinnorna plägade visa sig, gick jag åt det hållet. Det var uppe på berget ett stenkast och nedom dess kant i en annan trädgård lik den andra men mera undangömd.

Här under skuggan kunde man tillbringa natten i den inbjudande atmosferen med intet annat än en mantel mellan kroppen och jorden och med endast en flik af den lätta linneklädnaden skiljande sig från stjärnhimmeln däruppe. Där var endast en kvinna. Har du någonsin gifvit akt därpå, Markus, att en kvinnas snyftning ofta ger intrycket af att det är två? På så sätt hade mina soldater bedragits. Här vistades hon, omgifven af mörkret. Jag tilltalade henne och strax upphörde hon med sin snyftning och svarade mig med förskrämd röst. "Hvarför gråter Ni?" frågade jag. "Var han Eder bror?" "Nej," svarade hon, "nej,

men han var för mig mera än en bror. Jag älskade honom som man älskar Gud, hvilket vi också i verklighet trodde honom vara."

Detta uttalades under den allra djupaste smärta och den mest förkrossande sorg som jag någonsin lyssnat till. Efter att ha gråtit hela natten, var kvinnans själ så stämd till sorg, att hennes snyftningar ljödo som själfva sorgens harmoniskt sammansmältande symfoni, sådan som mina öron aldrig förut hört.

"Ni var en af hans lärjungar?" frågade jag.

"Tio tusen demoner höllo mig i hemsk träldom," svarade kvinnan. "Han frigjorde mig från dem alla, samt lyckliggjorde mig från all sorg, till dess han dog i händerna på dessa usla och skamliga män, hvilka stötte en sorgens dolk genom hvarje fiber af detta mitt slitna och sorgsna hjärta." "Hvarför gråter Ni här?" fortsatte jag. "Emedan soldaterna drefvo mig bort," sade hon. "I morgon komma de dåraktiga orden om att han om tre dagar skulle uppstå igen, att visa sig falska. Vakten drages då undan, och vi få fullborda balsameringen af hans kära kropp och bereda den för den sista hvilan."

Kvinnan talade som en skald men sörjde som en kvinna, och jag hyste aktning nog för hennes sorg att lämna henne ensam. Jag vandrade upp på bergets topp, där jag gick fram och åter under stjärnhimmeln och reflekterade. Mina tankar ilade tillbaka till det flydda. Jag kom ihåg huru jag som gosse seglade med mitt lilla leksaksskepp på sjön vid Puteoli, under det att jag spände förundrande blickar mot de stora hvita segel, som syntes vid horisonten. När jag såg dem komma, då uppstod i mitt barnsliga sinne den frågan: "hvarifrån kommo de och hvad ligger bakom?" Jag har sedan dess rest långt. Gallien och Britannien och skogarna utmed Donau hafva för mig blifvit förtrogen mark. Mina fötter hafva fuktats af gräset i fjärran nordanlandet, bortom det skytiska hafvet. De hafva skakat

om dammet i den vidlyftiga afrikanska öknen, och en gång vadade du och jag knädjupt i Eufrats gula ström. Ja, jag har rest vida och med öppna ögon och med barnslig förundran i mitt sinne, och ännu undrar jag därpå, att krökningen vid horisonten ännu kvarstår som förr. Hvad finnes bortom? Ack, det är frågan! För två dagar sedan såg jag juden dö. Dog han eller sjönk endast hans själ bakom horisonten, liksom jag i min barndom såg de stolta masterna vid solnedgången sjunka ned i andra haf än de, som mina ögon skådade. Jag har vissa tider sträfvat att omfatta Epicurus' åsikt och säga, att döden är döden och låta det därmed vara nog, men Epicurus tar ingen hänsyn till rundningen vid horisonten. Att säga att skeppen upphöra att vara, när de sjunka nedom vattenranden, det är icke förnuftigt, och att påstå, att våra vänner upphöra att vara till, när de falla ur sikte för våra barnsliga, undrande ögon är icke ett svar som någon längre tid tilltalar mig. Jag har hellre anslutit mig till Pythagoras att själen, som är död, höjer sig kraftigt som en Phoenix.

Under det att jag på detta sätt vandrade i månskenet träffade jag helt oväntadt på en ung man med en kraftig kroppsbyggnad. Där han stod, med ansiktet upplyft så att månens skimmer föll däröfver, märkte jag, att det var en konstnärs ansikte. Snille återspeglades i hans drag. Men på samma gång utbredde sig däröfver en blick af smärta och oro och sorg, som tycktes vara främmande för hans väsen, ett förskräckligt lidande utbredde sig plötsligt därpå. Jag tyckte mig igenkänna honom som en vän till den korsfäste juden, hvilken hade följt honom till Hannas' hus. Ofrivilligt stannade jag utan att störa honom. Han stod ett dussin steg från mig på en stor flat klippa. Hans hand stöddes mot en klippvägg, hans öga vandrade långt bort öfver örtagården längs bergssluttningen till dess att det hvilade på det ställe, hvarest mina järnskodda soldaters stöflar skramlade mot hälleberget, då de vandrade fram och

åter hållande vakt öfver grafven, hvars solida sten icke var kallare än den kropp som låg därinom.

När han vände sig, strålade ljuset ännu ymnigare öfver hans ansikte, och jag såg i det anletet, utom sorgens spår en eldande, växande längtan, och medan jag betraktade honom föreföll det mig, som om hans längtan förvandlades till hopp.

Jag tilltalade honom. Han spratt till, och därpå besvarade han min hälsning med den furstliga hållning, som jag iakttagit bland de mera bildade judarna. Du vet huru barbariska och förargliga de i vanliga fall äro mot oss romare. Denne man tycktes igenkänna mig.

"Höfvitsman," sade han, "Ni såg honom dö. Hvad tror Ni? Skall han lefva igen?"

"Som alla människor lefva," svarade jag, "bortom horisonten, men icke här och icke nu."

Så drog den unge mannen sig närmare mig, så nära att jag kunde känna lukten af fiskarrocken af fårskinn, som han bar, att skydda sig mot midnattens köld.

"Höfvitsman," fortsatte han, "jag har sett denne Jesus, som Ni dödade" — jag ryckte till vid det ordet — "enligt Pilati befallning och på judarnas begäran röra med handen vid en flicka, som var kall i döden, och hon satte sig upp och bad om mat. Jag har sett honom vidröra en mans bår, på väg till grafven, och befalla honom stiga upp, och mannen stod upp och frågade, hvart de buro honom. Och mera, jag har stått framför en ur klippan huggen graf bortom krönet af berget, knappast ett dussin stadiers väg härifrån, och hört hans röst uppväcka en som hade slumrat fyra dagar i dödens stela famn, och den döde, iklädd svepllinnet, trädde strax fram. Huru kan Ni då säga, att han endast skall lefva igen på samma sätt som alla andra människor bland de dunkla skuggorna i en otillgänglig värld?" Den unge mannen närde ett stort hopp. Jag trädde honom närmare. Jag erfor sympati för denne mörkhyade yngling.

På något sätt var han lik min son, den vackre gossen Lucillus, som du så väl kommer ihåg, hvars röst liknade en djupt stämd lyra och hvars anlete var en vision af mänskligheten vid tidens gryning. Mitt hjärta rördes till medlidande med ynglingen och för det stora hopp, som gripit honom. Jag själf vandrade fram och åter på bergskrönet i den råa nattluften, emedan galliléerns inflytande öfver mig hade så djupt gripit mina nerver, fast jag visste, att mannen var död.

"Unge man," sade jag, "bland Picterna, långt mot norr i Britannien, har jag hört barderna sjunga sina nationella stridssånger och därmed återkalla till lifvet sina krigare genom intet annat medel än denna patriotiska extas. Men mannen hade aldrig dött. Barden återkallade honom endast från den svarta dödsflodens brädd, innan dess snabba strömdrag gripit hans själ i sin hvirfvel. Likväl gick det talet ut, att barden uppväckt de döda. I Egypten har jag bevittnat huru en präst tycktes återgifva lifvet åt en död. En annan gång såg jag det igen vid Eufrat. Likväl var detta endast ett bländverk. En man som kan med sitt tal väcka folkmassorna till entusiasm, han är mäktig nog att tillvinna sig ryktet som en undergörare och en som kan uppväcka de döda. Men låt mig säga Eder, att under alla mina resor, har jag aldrig sett en profet eller magiker, som kunnat meddela en enda gnista af lif åt det hjärta, som genomborrats af ett romerskt spjut."

Den unge mannen såg på mig allvarligt och öfvervägde mina ord. Han erkände deras riktighet, men likväl, när han i tankarna genomgick de händelser, om hvilka han meddelat mig, yttrade han med värma och öfvertygelse:

"Men det, hvarom jag talat, var inga svartkonster."

Min sympati för mannen var i tillväxt. Han var ödmjuk och menade fullt allvar. Jag lät min hand falla på en ros. Jag bröt af den och höll den framför honom. Medan han såg på, ryckte jag af blad efter blad. Hela tiden

såg han på mig. "Se," sade jag, när intet mer fanns kvar. "För ett ögonblick sedan var detta en skön ros, dess doft bars ut af den lätta vindfläkten, men nu äro dess blad bortblåsta, jag vet ej hvart, och den har försvunnit. Den kommer aldrig åter. Andra rosor skola växa fram, men denna aldrig mer. Och Eder profet har gått bort. Andra profeter skola framträda, men denne aldrig mer. Endast i den stora oändligheten bortom horisonten, om hvilken vi hafva samtalat, lefver vår skugga upp på nytt, där uppträder den kanske i en stilla tillvaro, och kanske hans ande där blandar sig med vår och vår med hans, och kanske skola vi alla tre genom de medel, som andar använda, sätta oss i förbindelse med människosläktet.

Den unge mannen betraktade vinden, huru den bar bort bladen ett och ett, och med en tung suck och en dyster min, lik en hvars tankar äro alldeles för djupa att kunna tolkas med ord, vände han sig om och trefvade sig nedför stigen, som leder till Jerusalem.

Huru länge jag stod där försänkt i allvarlig begrundan, vet jag ej, men genom något väcktes jag återigen plötsligt till full besinning. Min första förnimmelse var den, att vinden frisknat i. Hela bergssluttningen tycktes skälfva. En dallring förmärktes i hvarje gren och buske, blomma, blad och grässtrå. Hela mitt väsen erfor något utomordentligt, någon kraft af världsomfattande betydelse. Mitt sinne förnam en märkvärdig lyftning, och det kändes som om en ny värld var på väg att frambringas ur det förgångna, och som om hela framtiden sväfvade omkring mig i en mäktig cirkel.

Från stället, där jag stod på bergstoppen, uppfattade mitt öga den första glansen af morgonstjärnan. Jag lyssnade efter kvinnans snyftningar under trädet. De hade upphört. Utmattad af sin långa sorge-vaka, hade hon begifvit sig hem. Då mitt öga spejade mot grafven öfver trädgården, spratt jag till ofrivilligt, ty ett egendomligt

skimmer lyste däromkring. I början trodde jag, att soldaterna tändt upp eld och att det var återskenet däraf på träden, som jag såg, ty det var en kylig natt, men jag märkte ej lågans flammande, som är vanligt vid eld; det liknade snarare en gyllene sky, hvilande öfver stället likt en gloria. Underbar doft af parfym, sådan som resande träffa i parfymdalen i Arabien, fyllde luften och spreds af vinden. Jag inandades djupt däraf. Mina fötter fingo vingar, när jag hastade mot trädgården. Mystiska tankar uppfyllde mitt sinne. Underbara känslor skakade min själ. Jag sprang ännu hastigare och vet ej hvarför jag skyndade. Jag tycktes lyda en inre maning och hoppade från klippa till klippa eller kastade mig öfver en vägg eller rusade genom en blomsterrabatt eller vek under ett träd. Intet kunde hindra min framfart. Halfvägs mot grafven mötte jag en soldat, som flydde i vild förfäran. Jag drog mitt svärd. Mannen sjönk ned framför mig. Han var mållös. Någon hemsk förfäran fyllde hans bröst. Han kastade förskrämda blickar bakom sig och framstötte oartikulerade ljud. Jag skulle hafva stött ned honom, men en fridens ande tycktes hafva lägrat sig öfver hela nejden. En lifvets anda märktes i luften, och jag kunde ej döda utan stack mitt svärd i skidan. Mannen reste sig, kastade ännu en lång förskrämd blick bakom sig samt ilade i väg. Han flydde i motsatt riktning bort från Antonia-borgen. Panik hade fyllt hans själ. Han visste ej hvart han hastade, frågade ej heller därefter.

När jag gått ett dussin steg till, kom jag ansikte mot ansikte med en annan soldat, som flydde likt den förste. Det var Stefanus, den kallblodige galiciern, som stötte spjutet i judens sida på korset. Jag grep honom i strupen och tvingade honom på knän. "Pultron," skrek jag, "hvad har du sett?" "Sett?" stönade han. "Vi ha intet sett, men en gyllene sky sväfvar öfver grafven, och det är lif inuti denna. Vi hafva hört ljud därifrån samt mäns röster." "Är

sigillet brutet?" frågade jag, och kastade honom åt sidan samt rusade mot grafven.

Men när jag uppnådde området för den ljusa skyn stannade jag lika fort, som jag börjat springa. Jag greps af en känsla af att jag trädde på helig mark, att det förunnades mig att skåda det, som ej var förunnat människor att se. Med sakta och bäfvande steg närmade jag mig grafven. Musik fyllde luften. Jag kan ej omtala hvarifrån den kom, men nu, liksom förut, då jag uppfångade den där egendomliga dallringen på bergssluttningen, ljöd en himmelsk harmoni. Jag såg mig omkring. Mitt förstånd blef ovanligt klart. Intet undgick min uppmärksamhet. Långt nedom hörde jag en annan skrämd soldat fly. Jag hörde skramlet af hans rustning, när han kastade sig öfver muren, men omkring mig var hela berget omgifvet af musik. Hvarje gren och blad och grässtrå vibrerade nu under intrycket af en underfull, osynlig, outsäglig harmoni, som väckte genklang i min själs innersta djup.

Jag närmade mig grafven och lade min hand på stenen. Den hade rullats undan. Den var icke längre kall utan varm. Jag bedyrar, att den var varm, när jag vidrörde densamma. Min själ bäfvade inom mig. Mitt hjärta stod stilla.

"Om det finnes lif inom," ropade jag, "så skall det lifvet framträda!"

Nästa ögonblick badade jag i en ljusflod, som strömmade från den öppna grafporten.

Jag såg upp!

Jag tittade icke endast, utan jag såg, men icke allenast såg utan betraktade eftertänksamt under ett långt, härligt, öfverväldigande ögonblick, och sedan vände jag mig om och sjönk till marken. Min kropp föll i fullständig vanmakt.

Huru länge jag låg i denna ställning med slutna ögon och öron, vet jag ej, men när jag öppnade mina ögon, då

var den ljusa gyllene skyn försvunnen. Musiken hade också tystnat, men likväl tycktes trädgården vara fylld af någons närvaro, som ej förut förnummits. Morgonstjärnan tindrade ännu, men daggryningen steg öfver bergstoppen, och jag väcktes af känslan af ett jordskalf. Två gånger kändes det, som om jorden under mig skakats och sedan lyfts af någon mäktig naturens kraftyttring. När skakningen afstannade, öppnade jag mina ögon och såg mig bestört omkring, som om jag vistats i en ny värld. På bergssluttningen nedom hördes ljudet af kvinnoröster, och om en stund syntes samma kvinna, som jag natten förut träffade under trädet. Jag igenkände henne på rösten. Hon tycktes förvånad öfver att finna stenen rullad undan. Om ett ögonblick hade hon böjt sig och tittat in och strax utstötte hon en djup snyftning och hastade utför bergssluttningen. Att hon såg mig, när hon närmade sig grafven, därom är jag nästan viss, men hon var nästan blind genom mycket gråtande, och fast hon passerade mig på en fots afstånd, gaf hon intet tecken. Andra kvinnor kommo och ställde sig i en liten grupp på afstånd.

De tittade på grafven men tycktes frukta för att närma sig, och sedan de samtalat en stund med låg röst, vände de om och gingo bort. Det var underligt, men jag hade ingen lust att gå in i grafven. Jag hade sett hvad jag sett, och minnet däraf fyllde mig ända till fingerspetsarna med en obeskriflig sällhet.

Jag hörde ljudet af hastande fotsteg, och längs vägen, som leder till trädgården, syntes ynglingen med de mörka ögonen, med hvilken jag under natten sammanträffat på berget, tätt åtföljd af en stor långhårig jätte från Galliléen, som jag sett i judens sällskap när han greps — han som afskar Malkus' öra — och senare som en medlem af liktåget. Ynglingen var snabbast på foten och uppnådde först grafven. Han böjde sig och blickade in, och efter honom hastade med större ansträngning den andre i samma rikt-

ning. Han var ifrigare än den förre och rusade strax in i grafven.

Plötsligen fylldes jag af en hemsk fruktan. Skall jag någonsin glömma huru jag skakades af denna. Jag misstänkte att jag trots allt varit i ett drömmande tillstånd, eller åtminstone vandrat i sömnen. Medan jag sof eller drömde hade mina soldater skrämts bort och kroppen bortstulits. Min hänförelse var icke verklig. Min sinnesrörelse hade föranledts af bekymmer och af sömnen, och efter allt var jag endast en fåvitsk stackare. Misstanken, så länge den varade, grep mig smärtsamt. Ett ögonblick var mitt tillstånd ömkligt. Då föll öfver mig en frimodighetens ande. Jag skulle göra mig underrättad om det förhöll sig så och om det kunde förhålla sig så eller icke, och, följande männen, trädde jag också in i grafven.

Luften var tungt mättad af de välluktande kryddor, som svepts omkring kroppen. De lågo i en hög som om de fallit ned från en person i stående ställning, då sveplinnet borttagits från kroppen. Borttagits, säger jag, Markus. Märk det! Ty inför detta föll teorien om en grafstöld. Hvilka grafrånare skulle stanna för att lossa svepningen? Skulle tjufvarna ej af fruktan att bli upptäckta, rycka till sig kroppen och försvinna i vild flykt? Emellertid kunde det vara önskvärdt att befria kroppen från dessa i det närmaste hundra punden kryddor. Då kom åter min grafrånsteori på fötterna och stapplade framåt några steg, men endast för att få sitt dödsslag, när jag betraktade svepningen, som bestod af remsor från linnetyg, hvilka lågo hopfållade i en hög, bedyrar jag, Markus, såsom om en kvinna skulle ha vikit dem. Hvilka galliléiska fiskare, stjälande en död kamrats kropp, skulle stanna midt framför Ceasars vakt, sedan de i hast bortkastat alla kryddorna för att i grafven uppstapla linnet liksom i en linnebod. Skulle icke hellre de ifriga händerna hafva slitit sönder denna svepning från kroppen, där den låg utsträckt, och strödt

den öfver marken? Du skall afgöra om icke denna linnehög bevisade, att hvad som intagit mig, ej var inbillning.

Men en duk till ropade till mig: "Juden är uppstånden!" Det var hufvudbindeln, som jag sett på hans panna, natten när vi grepo honom, ett stycke af finaste silke med bård i bjärta färger. I Hannas' hus såg jag honom räcka den som ett minne till en af de två, som då befunno sig där. När vi nedtogo kroppen från korset, framtog ynglingen bindeln och band den under vördnad kring hans af törne sargade panna. Den följde med honom in i grafven, och jag intygar, att här låg den nu, hopvikt på stenhyllan, och bredvid lågo silkesbanden. Sedan den dag, då jorden var en massa eld, hvilken grafrånare har stannat att hopvika en hufvudbindel? Nedteckna det på det första stycke papyrus som du hittar, Markus, och sänd det till mig med den snabbaste militärpost, annars tror jag ej att det utförts, och att i denna vikta hufvudbindel finnes en röst som ropar med tordönsstämma, att jag ej var förvillad, och att mitt minne icke fördunklas.

I sanning, Markus, utan minsta skämt, hvad jag såg bestyrkte min härliga syn.

Juden lefde. I hans kropp pulserade åter lifvet. Hans kalla kropp hade icke bortstulits af hans förskrämda efterföljare; han uppstod, som en man uppstår från en slummer, och trädde ut lefvande och strålande uti en ny existens, ty härligheten som jag för ett ögonblick skådade hos mannen var Guds egen härlighet. De vikta linnekläderna, högen af aloe och myrra och den fållade hufvudbindeln vittnade alla, att änglar stigit ned att tjäna honom och att denna ur klippan huggna graf ett ögonblick varit hvilorummet för den Odödliges son.

Att nedteckna hvad jag såg i ett enda ögonblick och återgifva hvad jag kände i en enda tilltagande våg af öfvertygelse, innan jag dragit mitt andra andedrag af grafvens mäktiga luft, har fordrat alla dessa ord, men i nästa ögon-

blick granskade jag noga denne mans intima vänner. Existerade någon plan att stjäla hans kropp, som de icke kände? Hastade kvinnorna till grafven med välluktande kryddor samma stund som vakten aflöstes? Bars kroppen under hela tiden i största hast öfver okända dalgångar bland de norra bergen mot Galliléen? Fråga dig själf, Markus, som jag gjort, om detta är tänkbart.

Den äldre af de två männen stod och strök sitt ymniga skägg, med ett uttryck på sitt ansikte af blandadt tvifvel och hopp. Den unge mannens anlete strålade af fröjd, och han talade till den andre på sin sträfva galliléiska dialekt i upprörd ton, pekande på sveplinnet. Jag frågade på grekiska, hvad han sade, och han svarade på samma tungomål: "Mästarens hufvudbindel. Ni ser huru de två hörnen korsa hvarandra och vikits under det tredje, där det ligger. Det var hans sed. Han har vistats i denna graf lefvande."

En glädjesnyftning hördes från den unge mannen. Hans ögon strålade af klarhet. Den äldre mannen bar ett uttryck af gåtfullt begrundande. Det föreföll som om hans sorg varit störst och bittrast, och nu grep hoppet hans själ visserligen ej så hastigt, men hvarje minut som gick, märkte jag, huru det växte.

Vi gingo ut från den tunga atmosferen. Alla bergen glänste i solskenet och taken i staden tindrade och strålade. De två männen hastade bort, sedan de sett sig omkring, nedåt vägen, som leder mot staden, upptagna af lifligt samtal.

Jag dröjde. Trädgården hade blifvit mig mycket kär.

Min rygg var vänd mot grafven. Jag begrundade alltsamman, men företrädesvis stannade min tanke vid hvad den unge mannen sagt om hufvudbindeln. Huru många, många gånger har icke min hustru Afrania sagt: "Nej, Lucillus är ej inne, men han har besökt kammaren sedan jag med mina egna händer på morgonen iordningställde hans rum. Jag vet det, ty han kan ej gå ut eller in, han kan

ej taga upp en spegel eller flytta en parfymflaska, utan att jag märker, att han varit där." Och därför föreföll det mig helt naturligt, att denne Jesu intime vän skulle igenkänna i det ordnade linnet och i den fållade hufvudbindeln den lefvande handen, sin mästares närvaro, och säga med visshet och tillit, som jag gör nu: "Han lefver."

Jag vet, käre Markus, att hvad jag skrifver bär spår af förvirring, likväl tror jag ej, att motsägelser förekomma. Jag har delgifvit dig mitt sinnestillstånd, min tankeriktning och hvad jag såg i grafven när jag inträdde i sällskap med de två männen. Allt, som hände, har jag noggrannt nedtecknat. Äfven soldaternas rop af förfäran, och allt hvad jag annars såg, utom det som framskymtade under det ögonblick af hänryckning, när jag blickade in genom den öppna dörren, då mina ögon sågo i det strålande ljusets härlighet. Det har jag hvarken ord eller vilja att meddela andra af fruktan för att förlora det själf.

Ännu har jag ej afgifvit rapport till Pilatus. Redan är historien att han var bortstulen utspridd på gatorna. Jag passerade soldaterna, som tillhörde det sista vaktombytet, vid ingången hit till borgen. De voro slagna af förskräckelse. De stirrade på mig med fruktan i sina ögon och väntade döden för sin feghet.

Innan middagen måste jag inställa mig framför Pilatus och relatera nattens händelser. Skulle jag berätta för honom, att vi plötsligt öfvermannades af ett antal män och att kroppen bars bort af hans vänner, så skulle han tro det och bortsända mig med ett ironiskt hånlöje. Om jag berättar honom sanningen, då tror han att jag ljuger och blir upptänd af vrede och sänder mig kanske till Rom och Ceasar, att bida bödelns svärd.

Därför, om detta blir mitt sista bref till dig, gode vän, så förvissa dig ännu en gång om din kamrats välönskan och kärlek. Jag vet ej, hvad jag går till mötes, jag är endast öfvertygad därom, att alla de gamla råmärkena i mitt lif

hafva ändrats för mig, sedan jag skådade den graf, som gaf åter de döda. Om jag lefver, är lifvet för mig nytt. Om ej, så fäster jag mig icke mycket därvid och vill ej kämpa mot mitt öde. Må ditt blifva lyckligare! Farväl!

Skrifvet från Antonia-borgen i det adertonde året af Tiberius Ceasars regering och i det åttonde året af Pontius Pilatus, landshöfding i Syrien.

Rättelse: Å sidan 22 tredje raden nedifrån står: "De mötte hans suckan och hån". Skulle vara: "De mötte hans suckan med hån".

